Färgelanda kommun

Kallelse
2026-11-26

Beslutsinstans: Folkhälsorådet

Datum och tid: torsdag 26 november 2026 Kl. 09:00
Plats: Hillingssäter

1	**Val av justerare och justeringsdag**		
2	**Genomgång och godkännande av dagordningen**		
3	**Genomgång av föregående protokoll**		
4	**Information från verksamheter**		
5	**Information från Folkhälsostrategen**		
6	**Information om folkhälsoinsatser 2027**		
7	**Sammanträdesdagar folkhälsorådet 2027**	**2026/353**	**2**
8	**Plan för lokalt folkhälsoarbete 2027**	**2026/352**	**3 - 11**
9	**Regionens information**		
10	**Ordförandes information**		
11	**Övrigt**		
12	**Nästkommande sammanträde**		

Margurithe Zellén
Folkhälsorådets ordförande

Marcus Larsson
Folkhälsostrateg

Färgelanda kommun

Informationsbedömning:
Ej bedömd

Sektor/enhet
Folkhälsostrateg
Marcus Larsson

Tjänsteskrivelse
2026-11-12
2026/353

Beslutsnivå

Tjänsteskrivelse

Beslutsförslag
Folkhälsorådet fastställer sammanträdesdagar 2027 för folkhälsorådet enligt förslag:

Sammanträdesdagar
4 mars
20 maj
23 september
18 november

Ärendets beredning
Ärendet har beretts av presidiet 2026-11-12

Sammanfattning av ärendet
Folkhälsorådets presidium har tagit fram ett förslag till sammanträdestider för folkhälsorådets sammanträdesdagar för 2027.
Sammanträdena genomförs som mellan kl 9-12

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse daterad 2026-11-12

Sändlista:
Kommunstyrelsen
Folkhälsorådet

Marcus Larsson
Folkhälsostrateg

Plan för lokalt folkhälsoarbete 2027

Färgelanda

1 Plan för lokalt folkhälsoarbete 2027

Följande rapport är en plan för det lokala folkhälsoarbetet och är kopplat till det samverkansavtal folkhälsa som Västra Götalandsregionen (VGR) genom de delregionala nämnderna (DRN) har ingått med respektive kommun i deras nämndområde. Avtalet gäller för perioden 2026-2028.

Samverkansavtalet finansierar tjänst/er och utvecklingsmedel.

Planen innehåller budget och planerade insatser för kommande år. Det är enbart det som finansieras genom avtalet som ska tas med i denna plan.

2 Organisering och tjänst

3 Strategier och insatser

Nedan följer en redogörelse för de insatser som planeras kommande år utifrån fem områden. Dessa områden är framtagna för att kunna ge en samlad bild över folkhälsoarbetet i hela Västra Götaland. Områdena är kopplade till de nationella målområdena men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i respektive kommun.

3.1 Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i vuxenlivet. Att barn tillgodogör sig en god utbildning, lever i en trygg social miljö med trygga ekonomiska villkor påverkar deras livsvillkor och möjligheter senare i livet.

Beskrivning av insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi för att nå målet
Backa barnet (processledning/utveckling): Insatsen innebär att avsätta en processledare på 20 procent för att fortsatt samordna och vidareutveckla arbetet med Backa barnet i Färgelanda kommun. Processamordnaren är främst till för de som arbetar med metoden ”backa barnet” men i slutändan är målgruppen för denna insats kommunens alla barn och unga i åldern 0-16	På kort sikt förväntas insatsen stärka samverkan mellan kommunens verksamheter och externa aktörer som vårdcentral och polis. Med en processledare kan arbetssättet Backa barnet utvecklas, samordnas och implementeras långsiktigt i hela organisationen, vilket ökar möjligheten att	Genom att finansiera en processledare som samordnar och driver utvecklingen av Backa barnet samt stärker samverkan mellan skola, socialtjänst, vårdcentral, polis och andra berörda aktörer. Fokus ligger på tidig upptäckt och tidiga insatser för barn och familjer i behov av stöd.

år samt deras vårdnadshavare, som är i behov av stöd.	upptäcka barn och familjer i behov av stöd tidigare. Det förväntas också att fler barn, unga och dess vårdnadshavare få rätt stöd i rätt tid. Det kan handla om föräldrastöd, samordnade insatser från flera verksamheter eller hjälp till barn och unga att få en fungerande skolgång och meningsfull fritid. På lång sikt är målet att bidra till bättre skolresultat, minskat utanförskap och förbättrad psykisk hälsa bland barn och unga i kommunen. Målet är också att bidra till en ökad möjlighet för föräldrar att få stöd i sitt föräldraskap.	

Kommentarer

3.2 Levnadsvanor och närmiljö

Den fysiska miljön vi lever och verkar i har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljöns utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Både psykisk och fysisk hälsa påverkas i hög grad av levnadssätt och det omkringliggande samhället.

Beskrivning av insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi för att nå målet
ANDTS-satsningar. Utifrån både kommunens prioriterade folkhälsoområden och resultaten från CAN 2025 finns starka skäl att prioritera ett långsiktigt och kunskapsbaserat ANDTS-arbete. Vi kommer att satsa Teaterföreställningen Bengtsson på dörren, som	Insatsen förväntas öka kunskapen om ANDTS bland både ungdomar och vårdnadshavare samt skapa en större förståelse för hur vuxnas attityder och beteenden påverkar ungas alkohol- och drogvanor. Genom att belysa konsekvenserna av missbruk ur barnets perspektiv och sprida kunskap om risk- och	Strategin ett arbete riktat till både ungdomar och vårdnadshavare. Genom teaterföreställningen *Bengtsson på dörren* ges högstadieelever möjlighet att reflektera över hur missbruk påverkar barn och familjer samt ge en kunskap om att inte vara ensam kring sina eventuella upplevelser. Parallellt sprids

handlar om att växa upp i missbruksmiljö. Vi kommer även satsa på att trycka upp en Färgelandaspecifik broschyr med ANDTS-tema som skall rikta sig till vårdnadshavare med tips om hur en kan diskutera dessa frågar med sina barn/ungdomar samt var/hur en kan göra för att få stöd som förälder.	skyddsfaktorer förväntas fler barn och unga i behov av stöd uppmärksammas i ett tidigt skede. På längre sikt är målsättningen att bidra till en senare alkoholdebut, minskad användning av nikotinprodukter och andra droger samt stärkt psykisk hälsa och tryggare uppväxtvillkor för kommunens barn och unga	lokalt anpassad information till vårdnadshavare för att öka medvetenheten om deras betydelse som förebilder och skyddsfaktorer.

Kommentarer

3.3 Tillit, inkludering och delaktighet

Makt över det egna livet och delaktighet i samhället är fundamentala livsvillkor för varje människa. Delaktighet är både en grundlagsstadgad rättighet och en grundläggande princip för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet. Delaktighet är en viktig förutsättning för förbättrade livsvillkor och hälsa.

Beskrivning av insats och målgrupp	Planerat/ förväntat resultat	Strategi för att nå målet
Kreativkväll Tvåårig insats som går in på sitt andra år. Skall fungera som en mötesplats där olika generationer möts och arbetar med textilslöjd lett utav en textilslöjdslärarinna. Insatsen riktar sig till alla kommunens invånare från 14 år och uppåt.	Kortsiktigt är det förväntade resultatet att locka deltagare i olika åldrar till en ny typ av fritidsaktivitet. På lång sikt vill vi att verksamheten övergår till en fungerande föreningsverksamhet där invånare ifrån olika åldersgrupper kan mötas och utbyta erfarenheter med varandra.	Genom att påvisa annan typ av fritidsaktivitet vill vi bredda möjligheten för kommunens invånare till att ha kunna ha en meningsfull fritidssysselsättning.
Mobilfria raster Insatsen syftar till att skapa trygga, aktiva och meningsfulla raster för elever på Valboskolans högstadium efter införandet av mobilfri skola. Genom att	Insatsen förväntas bidra till att fler elever är aktiva under rasterna, att konflikter mellan elever minskar och att skolmiljön upplevs som tryggare. På längre sikt kan satsningen	Målet ska nås genom att utveckla rastverksamheten med aktiviteter och utrustning som utformas utifrån elevernas och personalens behov och önskemål. Genom att

erbjuda aktiviteter och tillhandahålla material för rastverksamhet ska eleverna ges fler möjligheter till fysisk aktivitet, social gemenskap och ett positivt användande av sin rasttid. Målgruppen är samtliga elever på högstadiet	stärka elevernas sociala relationer, öka delaktigheten i skolan och bidra till en mer positiv och inkluderande skolmiljö.	erbjuda attraktiva alternativ till mobilanvändning under rasterna skapas förutsättningar för ökad rörelse, social samvaro och trygghet. Inköpta material och etablerade aktiviteter ska kunna användas långsiktigt och fortsätta vara en del av skolans verksamhet även efter projekttidens slut.

Kommentarer

3.4 God psykisk hälsa

Psykisk hälsa kan beskrivas som en tillgång eller resurs som gör det möjligt för människor att må bra och gör det möjligt för oss att uppnå vår fulla potential. Arbetet med att stärka den psykiska hälsan innebär både främjande och förebyggande arbete i hela befolkningen. Det kan innefatta insatser som både främjar psykiskt välbefinnande samt insatser som förebygger suicid.

Beskrivning av insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi för att nå målet

Kommentarer

3.5 Hälsosamt åldrande

För ett hälsofrämjande, friskt åldrande är det betydelsefullt att kunna påverka sin tillvaro och sin livssituation. Att känna delaktighet i samhället och ha möjlighet till fysisk aktivitet ger förutsättningar till ökad fysisk, psykisk och kognitiv hälsa. Även social gemenskap bidrar i hög grad till åldrande med

livskvalitet.

Beskrivning av insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi för att nå målet
Klimakteriearbete: Kunskapshöjande insats om klimakteriet genom föreläsningar för allmänhet, kommunanställda och chefer. Syftet är att öka kunskapen, minska stigmat och skapa bättre förutsättningar för god hälsa och ett hållbart arbetsliv. Målgruppen är först och främst kvinnor men också fokus på att nå och kunskapshöja chefer.	På kort sikt förväntas insatsen leda till ökad kunskap och förståelse för klimakteriet, minskat stigma samt ökad kännedom om möjligheter till egenvård och vårdstöd. För kommunen förväntas en ökad acceptans och normalisering av klimakteriet, vilket kan bidra till minskad sjukfrånvaro och ett mer inkluderande arbetsliv. På längre sikt är målet att stärka kvinnors hälsa, livskvalitet och egenmakt samt skapa ökad hållbarhet på både individen och organisationen.	Strategin är att genomföra tre riktade utbildningsinsatser: en föreläsning för allmänheten, en för kommunala chefer samt en inspelad föreläsning som visas på APT för kommunanställda. Genom att kombinera kunskapshöjande insatser med bred spridning och förankring i kommunens verksamheter skapas förutsättningar för ökad förståelse, minskade tabun och ett långsiktigt mer hälsofrämjande arbetsliv.

Kommentarer

4 Övrigt

5 Ekonomi

Ekonomisk redovisning (kr)

	BUDGET		UTFALL	
	DRN	**KOMMUN**	**DRN**	**KOMMUN**
INTÄKTER				
Ingående saldo från föregående år	173679	173679		
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	774900	774900		

Summa intäkter för årets insatser	948579	948579		
KOSTNADER				
Folkhälsostrateg, fördelas enligt följande:				
Lön (inkl. lönebikostnader)	440000	440000		
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor m.m.	20000	20000		
Summa kostnader för folkhälsostrateg	460000	460000		
Utvecklingsmedel fördelas enligt följande:				
Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier	160000	160000		
Levnadsvanor och närmiljö	80000	80000		
Tillit, inkludering och delaktighet	142079	142079		
God psykisk hälsa	10000	10000		
Hälsosamt åldrande	85000	85000		
Övriga kostnader t ex kopplat till folkhälsoråd, folkhälsopris, statistikunderlag eller liknande	2500	2500		
Summa kostnader för årets insatser inkl. kostnader för folkhälsostrateg	948579	948579		
ÅRETS RESULTAT (intäkter-kostnader)				
Varav överförs till kommande år				
Varav återbetalas till respektive part				

Kommentar

Färgelanda kommun

Informationsbedömning:
Ej bedömd

Sektor/enhet
Folkhälsostrateg
Marcus Larsson

Tjänsteskrivelse
2026-11-12
2026/352

Beslutsnivå

Tjänsteskrivelse

Beslutsförslag
Folkhälsorådet beslutar att godkänna planen för lokalt folkhälsoarbete 2027.

Ärendets beredning
Ärendet har beretts av folkhälsorådets presidium 20261112

Sammanfattning av ärendet
En budget om hur folkhälsomedlen skall användas 2027 och beskrivning av insatserna som skall initieras.

Ärendebeskrivning
Färgelanda kommun har, i enlighet med samverkansavtalet för folkhälsa mellan Västra Götalandsregionen och kommunen för perioden 2026–2028, tagit fram en Plan för lokalt folkhälsoarbete 2027. Planen beskriver hur tillgängliga folkhälsomedel ska användas under året samt vilka insatser som prioriteras utifrån lokala behov och kommunens folkhälsomål.

Planen fokuserar särskilt på områdena trygga och goda uppväxtvillkor, levnadsvanor och närmiljö, tillit och delaktighet, psykisk hälsa samt hälsosamt åldrande. De planerade insatserna är:
-fortsatt utveckling av Backa barnet. Detta är en tvåårig satsning som gäller över 2028.
-förebyggande ANDTS-arbete riktat till ungdomar och vårdnadshavare samt
-kunskapshöjande insatser kring klimakteriet
-alternativa aktiviteter utifrån mobilfria raster
-kreativ kväll, som är en tvåårig satsning som varit igång även detta år.

Beslutsunderlag:
Plan för lokalt folkhälsoarbete 2027
Folkhälsostrategen informerar
Tjänsteskrivelse 261112

Sändlista:
Kommunstyrelsen
Folkhälsorådet

Marcus Larsson

Folkhälsostrateg